

JUHEND SEOSSES ALAEALISTE ESINDAMISEGA TSIVIILKOHTUMENETLUSES

Käesolev juhend on kehtestatud advokatuuriseaduse § 12 p 18 alusel ning juhindudes Eesti Advokatuuri eetikakoodeksi § 12 lg-st 4.

§ 1. Üldsätted

- (1) Juhendi eesmärgiks on sätestada advokaadi juhised alaealiste esindamisega seotud menetlustes.
- (2) Alaealistega seotud menetlusteks loetakse:
  - 2.1. lapse (laste) hooldusõigust puudutavad vaidlused;
  - 2.2. lapsega suhtlemise korraldamine;
  - 2.3. lepitusmenetluse läbiviimine TsMS § 563 tähenduses;
  - 2.4. nõusoleku andmine alaealise varaga tehingute tegemisel;
  - 2.5. alaealisele eestkostja määramine;
  - 2.6. elatise asjas laste (hagejate) esindamine;
  - 2.7. laste varalisi õigusi ja kohustusi puudutavad vaidlused;
  - 2.8. isaduse/põlvnemise vaidlustamise ja tuvastamise asjad.
- (3) Advokaat võib juhendi sättest kõrvale kalduda juhul, kui ta on veendunud, et eesmärki, mida vastav säte teenib, on võimalik saavutada ka teisel viisil ning sellega ei kahjustata alaealise huve.

§ 2. Advokaadi pädevus

- (1) Advokaat, kes võtab vastu lapse esindamise ülesande, peab olema lapse esindamiseks vajalike isiksuseomadustega (sh lapsega suhtlemiseks ja kontakti saavutamiseks vajalike oskustega) ning omama vastavat ettevalmistust. Muuhulgas peab advokaat olema läbinud vastavateemalisi koolitusi (sh laste arengupsühholoogiast, laste kiindumussuhtest ja -häirest, laste küsitlemise tehnikast jms).
- (2) Advokaat, kes võtab vastu lapse esindamise ülesande, kinnitab töö vastuvõtmisega, et tal on lapse esindamiseks vajalikud isiksuseomadused, ta on pädev (kompetentne) lapse õigusi ja huve kaitsma, ta on võimeline lapsega isiklikult suhtlema ja välja selgitama lapse tõelise huvi.

§ 3. Advokaadist lapse esindaja ülesanded

- (1) Lapse esindaja ülesanne on oma kompetentsi piires välja selgitada lapse tõeline huvi ja esindada last kohtumenetluses. Selleks lapse esindaja oma võimaluste piires selgitab välja asjaolusid, mh eestkostesutuselt, kogub ja esitab kohtule asja õigeks lahendamiseks asjassepuutuvaid tõendeid või esitab kohtule taotluse tõendi kogumiseks. Sõltuvalt lapse huvist teeb lapse esindaja ise taotlusi kohtule, vastavatele ametiasutustele/-isikutele toimingute tegemiseks.

- (2) Lapse esindaja teeb lapse esindamisel koostööd kohaliku omavalitsuse asjassepuutuvate ametnikega.
- (3) Lapse esindajal on laste hooldusõiguse vaidlustes (juhendi p 2.1.), lastega suhtlemise korraldamisel (juhendi p 2.2.) ja lepitusmenetluse läbiviimisel (juhendi p 2.3.) kohustus kohtuda vähemalt 5-aastase, piisava arusaamisvõimega lapsega tema ärakuulamiseks ja seisukohtade väljaselgitamiseks. Noorema kui 5-aastase lapsega kohtumine on soovitatav, kui see on vajalik tulenevalt vaidlusaluse asja olemusest. Lapse esindaja kohtub lapsega üldjuhul ilma vanemate juuresolekuta.
- (4) Lapse esindaja peab olema kogu menetluse käigu aktiivne, aidates kaasa lapse huvidest lähtuvalt vaidluse kiirele lahendamisele.
- (5) Lapse esindajal on kohustus osaleda kohtuistungil.
- (6) Lapse esindaja selgitab välja vanemate seisukohad enne lapse esindajana seisukoha kujundamist.
- (7) Lapse esindaja teeb kõik endast sõltuva, et vanemad saavutaksid lapse huve arvestava rahumeelse kokkuleppe. Seejuures lapse esindaja algatab vanemate vahelisi läbirääkimisi, vajadusel koostab selleks omapoolse kompromissiettepaneku. Lapse esindaja juhib vanemate vahelisi läbirääkimisi kompromissi saavutamiseks ja kajastab vanemate kokkuleppe kohtule esitatavas dokumendis.
- (8) Lapse esindaja peab esindusülesannet täites olema erapooletu, lähtuma üksnes lapse õigustest ja huvidest ning ei tohi muutuda ühe vanema esindajaks.